

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs VII. De Hæreticis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

menta, quibus impugnari possint Christiani &c, sub pœna scil. non tantum juris communis, sed bullaris etiam excommunicationis, quæ, quomodo observentur praxis docet. Mer-

cimoniorum tamen causa, & ad liberandos captivos in eorum terras, et currere non prohibetur. Videatur Auctor Metho. in hoc §,

TITVLVS VII.

DE HÆRETICIS.

SECTIO I.

De crimine hæresis, & hæreticis in genere.

§. I.

De crimine hæresis, & quis dicatur hæreticus.

Hæresis communiter definitur, quod sit error (sive iudicium erroneum intellectus) voluntarius, quem quis pertinaciter tenet, contra aliquam veritatem fidei catholica, quam suscepit seu professus est. & hinc habendus hæreticus formalis non est, qui vel assensum erroneum, contra fidem cognitam, non habet, ignorans invincibiliter, quæ veræ fidei sunt, vel non liberè, quamvis multas contra fidem patiat in vitis tentationes, vel non pertinaciter, paratus meliora sentire, si melius instruat, vel negat fidem, quam nunquam suscepit, qui potius ad infidelium classem, quam ad hæreticorum pertinet &c.

§. II.

De quibusdam, de quibus dubitari potest, an sint propriè hæretici, nec no.

Qui positivè dubitat de aliquo articulo fidei, quem scit ab Ecclesia definitum esse, pertinaciter iudicans, non esse certam illius veritatem, verè propriè hæreticus, vel infidelis est; cum enim sit de fide, quod omnes articuli fidei sint certissimi, hic autem de aliquo, quem scit articulum fidei, positivè & pertinaciter dubitet, an illi non dubit sit falsum, consequenter hæreticus est, vel infidelis: si tamen negativè tantum dubitet, suspendens omne iudicium, ut nec assentiatur, nec dissentio obijcto fidei, hæreticus dici non debet, cum talis nullum iudicium habeat, de articulo fidei proposito, & consequenter necessitatem habet, modò suspensio talis non sit virtualis dissensus, nec dubium illius proveniat ex ignorantia vincibili. Plura de hac re etiam Theolog. suggerent.

SECTIO

SECTIO II.

De penis hæreticorum, & imprimis de excommunicatione eorum.

§. I.

De prima pena jure Canonico de-
creta in hæreticos, excommunicatione scilicet.
& conditionibus requisitis ad illam
incurrendam.

PRIMA pena hæreticorum est Ex-
communicatio major lætæ senten-
tiæ, quæ ipso jure seu facto ab ipsis
incurritur. c. Ad abolendam 9. b. 1. c.
excommunicamus 13. eodem. & in Bulla
Cœnæ reservata est hæc excommunica-
tio Papæ. Requiritur tamen ad hæc
excommunicationem incurrendam qua-
tuor conditiones. Prima est, ut quis
sit hæreticus formalis & verus, ac non
tantum materialis, qui ignorantia in-
vincibili aliquid contra fidem asserit,
quales hodie multi sunt. Secunda est, ut
quis hæresin internam sive mentalem,
verbis, aut alijs signis externis manifestet,
etiam si occultè hoc, & nemine præ-
sente faciat. Tertia est, ut actus externus,
manifestativa hæresis internæ, sit ex se
moraliter malus. Quarta denique
conditio est, ut (saltem virtualiter) ex-
terius manifestetur hæresis interna ani-
mo eam proficendi. Videatur Bulla
Cœnæ, ubi plures alij hæresum fauto-
res, aut legentes hæreticos libros pro-
hibitos &c. excommunicantur, juxta
c. fraternitatis 4. b. 1. Quæ tamen ex-
communicatio secundum talem rigorem
Compend. Pirhing.

§. II.

Quæ communicatio Catholicis cum
hæreticis sit prohibita, vel permissa, & an
ac quando sint vitandi, tanquam ex-
communicati?

DE jure divino prohibita est commu-
nicatio in Divinis cum hæreticis.
Primo si ex communicatione tali grave
scandalum oriatur apud Catholicos,
quasi hæreticorum errores signo vel
facto à Catholicis talibus approbentur.
Secundo si ex tali communicatione pe-
riculum animæ imminet communi-
canti. Tercio Catholicus cum hæretico in
crimine hæresis, ob quam fuit excom-
municatus, communique, defendendo
eum, quæ hæreticum, abscondendo, &c.
in alijs verò casibus vitandi non sunt,
neque communicatio cum illis est pro-
hibita ob Extravag. Martini §. in Con-
cil. Constant. ad evitanda, nisi nomina-
tim & expressè sint denunciati, prout
pluribus etiam docent Theologi mora-
les, quos consule.

§. III.

An liceat disputare de fide cum
hæreticis vel alijs, & quando ac quomodo,
& an etiam licitum sit Laicis
predicare?

INTERdictum quidem est non tantum
laicis, etiam si docti sint, c. Quicun-
Bbb bb que

quo 2. §. *Inhibemus* h. t. in 6. sed etiam Clericis, cum hæreticis disputare can. *De quibus* 36. can. 24. q. 3. (præsertim, cum illis, qui fuerunt Magistri erroris, & plerumque valde pertinaces sunt in errore suo defendendo) ob periculum, ne simplices talem disputationem audientes ob hæc hæreticorum argumenta, fatua quidem, sæpe tamen splendida, de fide periclitentur; suis tamen limitationibus multis, hæc prohibitio, sub pœna excommunicationis posita, non caret: & sicut Laicis de fide disputare prohibitum, ita multò magis prohibetur illis prædicare c. *Cum ex injuncto* 12. h. t. c. *sicut* 14. eodem, & c. *Excommunicamus* 13. §. *Quia vero eodem*.

§. IV.

An & quando excommunicati propter suspicionem hæresis, tanquam hæretici condemnari possint.

SUPECTI de hæresi, nisi juxta considerationem suspicionis, & qualitatem personæ, debitè se purgaverint, sunt excommunicandi, & si per annum in excommunicatione, aut contumacia persistierint, ut hæretici sunt condemnandi. c. *Excommunicamus* 13. h. t. & c. *Cum contumacia* 7. eodem in 6. Quæ tamen, quia in illis tantùm certis locum habent, ubi inquisitores contra hæreticam pravitatem constituti sunt & major cura habetur, hæresis non admittendæ aut extirpandæ, quàm in nostra misera Germania, pluribus explicare, nulla est necessitas, videatur Auct. Meth.

§. V.

De absolute ab hæresi, & excommunicatione etiam.

PER se quidem excommunicatio, quæ incurritur propter hæresin, & consequenter etiam crimen hæresis, retractata sunt, in ordine ad absolutionem Summo Pontifici, & quibus, vel à Summo vel à Summo Pontifice absolventi, licentia conceditur, cum peccatum, quod censuram habet annexam, ordinari tolli non possit, nisi prius censura ablati, potest tamen sublatâ per legitimum testatorem censurâ, à quolibet deinde sacerdoti, jurisdictionem legitimam habente, peccatum hæresis absolvi. Habent autem licentiam absolventi ab hæresi, & excommunicatione ei annexa primò Episcopi respectu sacrorum laborum, vi Concilij Tridentini, ab Sess. 24. cap. 6. de reformatione illius conceditur, ut possint in Diocesi (sua, per se non tamen per Vicarios suos) ab occulto crimine hæresis, & excommunicatione annexa, in foro conscientie absolvere; occultum nomine intelligendo, quod non est publicum, notorium, & famosum, aut deductum ad forum contentiosum, per accusationem, denuntiationem, aut citationem rei à Jure factam. Secundò habent hanc licentiam vi privilegij religiosi quidam, propter ex privilegij eorum patet.

Sicuti autem ex sententia probabiliter hæc tales licentiæ ad absolventem ab hæresi, etiam publica, & excommunicatione annexa, quæ in certis casibus, vi juris communis conceduntur, per Bullam

§. X.

De relapsis in hæresim, eorundemque pœnis.

Relapsi propriè & rigidè loquendo dicuntur illi, qui postquam de hæresi, quam profitebantur, in iudicio convicti, aut confessi, illam abjurarunt, sive iuramento damnarunt, & execrati sunt, in eandem iterum inciderunt, ita ut de novo in iudicio de illa convicti legitimis probationibus, vel confessi fuerint eam. Sunt quidem etiam alij modi, quibus relapsus aliquis, ex præsumptione saltem juris censetur, de quibus videri potest h. l. Auð. Metho.

Et quamvis juxta *c. Ad abolendam* 9. §. Illos quoque h. t. pœna relapsorum sit, ut sine ulla penitus audientia, seculari Judici relinquatur puniendi, quia pejus & periculosius est, reincidere in hæresim, quàm primò incidere, in *c. tamen super eo* 4. in 6. non vult Ecclesia, illis negari Sacramenta, si pœniteant postea, & manifesta dent signa pœnitentiæ, ac humiliter petant Sacramenta.

SECTIO IV.

De filiis hæreticorum, & de credentibus receptoribus, defensoribus, & fautoribus eorumdem, ac pœnis.

§. I.

Quas pœnas incurrant filij hæreticorum.

R Plures quidem esse in jure statutas, cum tamen nulla earum ple-

Bbb bb 2

rurum.

Cœnz revocatæ non sunt, saltem respectu Episcoporum, in regionibus ab urbe remotioribus, in nostra Germania v. g. propter difficultatem adeundi Pontificem pro absolutione, & multitudinem absolvendorum, ita ut, cum nulli sint in nostris partibus Inquisitores hæreticæ pravitatis, vi juris communis etiam absolvi à sua hæresi, & excommunicatione hæretici possint per Episcopos nostros, aut ab illis de puratos; ita etiam videtur probabilis esse, sub generali concessione solvendi à reservatis in Bulla Cruciata, vel Jubilæi, non comprehendi facultatem absolvendi ab hæresi, sed debere hanc facultatem specialiter exprimi juxta *reg. 81. in 6. in generalis concessione non veniant ea, que quis non esse verisimiliter in specie concessurus, qualiter verisimile non est, quòd velit per generalem concessionem, tot legibus in favorem fidei datis derogare Pontifici.*

SECTIO III.

De aliis pœnis hæreticorum.

Plures aliæ pœnz per variâ hujus Tituli capitula statuuntur, quæ quia in nostra Germania parùm observantur, videtur plerisque contraria consuetudo, aut fœdera inter Lutheranos & Catholicos v. g. inita, pro bono pacis, derogasse, ut non sit necessaria ulterior eorum mentio. Videatur Auð. Meth. per 9. hujus Sectionis §§. fuis eas explicantes.

rumque sit observatio, nulla est etiam necessaria eorum explicatio. Vide Auc̃. Method, hoc loco, ubi etiam, uti & §. 2. De pœnis credentium, receptatorum, defensorum, & fautorum hæreticorum agitur, & §. 3. de pœnis eorum, qui sunt negligentes in puniendis, & exterminandis hæreticis.

SECTIO V.
De Judicibus, & procedendo
in iudiciario observando in
crimine hæresis.

Tota hæc sectio per 7. §. 8. potissimum pertinet ad loquutores hæreticæ pravitate, quorum in nostra Germania, cum vix sit usus, sit autem multa in Hispania & Italia &c. illis major explicatio relinquatur. Videntur tamen de his etiam potest Auc̃. Method.

TITVLVS VIII

DE SCHISMATICIS, ET ORDINATIS AB
ILLIS.

§. I.

Quid sit Schisma, & quomodo ab hæresi differat, & qua sint pœna iure decreta in schismaticos.

Schisma est disjunctio, per quam quis se ab unitate Ecclesie separat, in quantum est corpus mysticum ex universis fidelibus & Romano Pontifice tanquam capite constans. Differt ab hæresi, quod hæc directe opponatur fidei, fidei scilicet doctrinam negando, schisma vero repugnet charitati, Ecclesie unionem, quæ, quæ in charitate consistit, scindendo, & quod omnis quidem hæreticus, schismaticus sit, non tamen omnis schismaticus, hæreticus sit, cum omnis ille, qui erroneam contra fidem doctrinam fovet, ab Ecclesie unionem se

separet, non autem, qui se separat Ecclesie unionem, semper fovet errorem contra fidem doctrinam, in quantum scilicet omnes quidem fidei articulos profitetur, & Romanum Pontificem etiam, ut caput Ecclesie, agnoscit, obedientiam tamen huius ex pura voluntate se subtrahit, non parendo, g. episcopi præceptis, quatenus vici Christi in terris gerit, & Ecclesie caput est.

Pœnæ schismaticorum eadem pœnæ sunt cum pœnis hæreticorum. Videatur de hac, rari casus, materia, & ut alicujus in partibus nostris usus, Auc̃. Metho.